

Aan

De heer H. Kamp, minister van Economische Zaken
Mevrouw M. Schultz van Haegen, minister van I&M
De heer J. Remkes, voorzitter bestuur IPO
De mevrouw A. Jorritsma, voorzitter VNG

Utrecht, 3 september 2014

Betreft: Aanbieding 'Gedragscode draagvlak en participatie wind op land'

Geachte mevrouw, heer,

Bijgaand bieden wij u de 'Gedragscode draagvlak en participatie wind op land' aan die is opgesteld en ondertekend door NWEA namens de windsector en de gezamenlijke Milieufederaties, de Stichting Natuur & Milieu en Greenpeace Nederland.

Nederland staat voor de grote opgave om 6.000 MW wind op land operationeel te verwezenlijken in 2020. Dit doel is onder meer uitgangspunt in het - mede door NWEA en de milieu- en natuurorganisaties onderschreven - Energieakkoord voor Duurzame Groei dat onder coördinatie van de SER tot stand is gekomen. Daarin wordt de wenselijkheid van een aanpak voor het behouden en versterken van draagvlak beschreven en wordt onder meer de gedragscode genoemd, waaraan op dat moment al gewerkt werd.

De gedragscode committeert de NWEA-leden aan een aantal basisprincipes aangaande draagvlak en participatie. In het kort regelt de gedragscode hoe de windsector de dialoog aangaat met de omgeving bij een windproject. De ondertekenende natuur- en milieuorganisaties zijn bereid hun bijdrage te leveren aan het versterken van draagvlak van windprojecten waarbij tijdens de ontwikkeling gewerkt wordt volgens de gedragscode. Daarbij geldt voor de ondertekenaars dat zij het van groot belang achten dat de overheden zoeken naar wegen voor het van toepassing verklaren van deze gedragscode bij alle projectontwikkeling wind op land.

Over de gedragscode zijn ook gesprekken gevoerd met uw ministeries en met vertegenwoordigers van het provinciaal overleg. Daarbij is aangegeven dat de overheden, wellicht in gezamenlijkheid, zullen reageren op de gedragscode. Wij zien die reactie graag tegemoet.

Daarbij verzoeken wij u ook te reageren op een aantal aandachtspunten die bij ons leven omtrent de rol van de overheden bij de ontwikkeling van windparken. Zeker waar het gaat om de ruimtelijke plannen en procedures en de communicatie over nut en noodzaak van windenergie als onderdeel

van het overheidsbeleid, is de wijze waarop het bevoegd gezag daarmee omgaat immers van groot belang. Behoud en vergroten van draagvlak is een gezamenlijk belang, elk vanuit de eigen rol.

Bindend karakter

De gedragscode wint aan waarde als zij een verplichtend karakter heeft en alle partijen die met windenergie actief zijn bindt. De sector kan dat zelf slechts in beperkte mate bereiken, zo worden leden van NWEA geacht de gedragscode te volgen, maar kunnen er ook nog andere spelers in het veld actief zijn. Wij verzoeken de vergunningverlenende overheden en de overheden die over het ruimtelijk proces gaan om wegen te zoeken de gedragscode bindend te maken voor de hele sector.

Mogelijkheden daarbij zouden kunnen zijn bij vergunningverlening op te nemen dat partijen 'geacht worden volgens de gedragscode van de sector' te handelen, bij gesprekken met ontwikkelaars aan te geven dat alleen ingeval de gedragscode wordt gehanteerd gesprekken verder gaan of door een clause op te nemen in de anterieure overeenkomsten die veelal vooraf worden opgesteld. Waar Rijk en provincies het coördinatie-mechanisme hanteren, zouden zij zeker van ontwikkelaars kunnen verlangen dat volgens de gedragscode wordt gewerkt.

Communicatie

Voor het vergroten van draagvlak is het van groot belang dat nut en noodzaak van windenergie consistent en helder worden gecommuniceerd. De doelstelling voor windenergie is een maatschappelijke doelstelling waarin juist ook de overheden vanuit hun beleid rond windenergie, hun bredere visie t.a.v. hernieuwbare energie en het feit dat ruimtelijke afwegingen gemaakt moeten worden, een belangrijke rol hebben.

Wij verzoeken de overheden om hun rol in de communicatie over nut en noodzaak van windenergie en de ruimtelijke afwegingen die daarbij worden gemaakt op te pakken. Dit gaat hier zowel om de inhoudelijke kant (consistentie boodschap) als om een actieve en participerende rol in het uitdragen daarvan. NWEA en de milieuorganisaties horen graag hoe de overheden die rol willen invullen.

Stapeling

Of een windproject tot stand komt, hangt van veel voorwaarden af. De financiële mogelijkheden is één van die voorwaarden. De sector spreekt zijn bereidheid uit om bij projecten financiële middelen vrij te maken om draagvlak te vergroten en om belanghebbenden te kunnen laten participeren, zowel in de ontwikkel- als exploitatiefase. Er komen echter ook van andere kanten financiële wensen op de ontwikkelaars af, onder meer door financiële eisen die overheden aan de projecten stellen, zoals verplichte bijdragen aan landschapsfondsen of verplichte vormen van financiële participatie. Een dergelijke stapeling kan ervoor zorgen dat een project financieel niet rond kan komen. Met de gedragscode zou deze stapeling dan ook tot een einde moeten komen. De verschillende financiële bijdragen die de initiatiefnemer levert aan de omgeving dienen – zoals ook in het Energieakkoord beschreven staat - integraal in oenschouw te worden genomen om stapeling van bijdragen te voorkomen.

Wij verzoeken de overheden om uit te spreken dat er geen stapeling van regelingen met een financieel karakter plaats zou moeten vinden en verzoeken de overheden bestaande lokale of provinciale regelingen waar nodig te herzien in het licht van de gedragscode.

Uitgangspunt van NWEA en de milieuorganisaties is dat er een duidelijke relatie behoort te zijn tussen het project en de omgeving (dat wil zeggen de directe omgeving of, in geval natuurwaarden in het geding zijn, relatief nabij). Algemene regelingen voor draagvlak en participatie zouden daar sowieso plaats voor moeten maken. Wij hopen dat u dat ook zo ziet.

Nota bene: waar al concrete afspraken binnen een project zijn gemaakt, blijven die natuurlijk overeind.

Bestuurlijk draagvlak

Bestuurlijk draagvlak is van wezenlijk belang. Een van de meest lastige aspecten bij de ontwikkeling van windprojecten is de inconsistentie van beleid; dit speelt ook op lokaal niveau doordat gemeenten bijvoorbeeld na een gemeenteraadsverkiezing projecten in heroverweging nemen. Het uitspreken van bestuurlijke prioriteit voor de ontwikkeling van windenergie en het vasthouden aan in gang gezette procedures is van groot belang. Uitgangspunt bij het SER Akkoord is zo'n voor langere tijd consistentie in beleid.

Wij vragen u aan te geven hoe u een dergelijke consistentie en het vasthouden aan projecten – ook op lokaal niveau – ziet en welke middelen u aanwezig acht om deze consistentie zeker te stellen.

Uitgangspunten

Belangrijke uitgangspunten in de gedragscode zijn het opstellen van een participatieplan, het aangaan van de dialoog en maatwerk.

Wij gaan ervan uit dat alle relevante partijen handelen conform de gedragscode en dat dit ook voor de overheden geldt.

Wij verwachten dat u deze uitgangspunten kunt onderschrijven en nemen aan dat u daar bij de uitvoering van beleid en bij de coördinatie van projecten mee kunt werken.

Wij hopen dat met deze gedragscode een belangrijke stap gezet kan worden om het doel van 6.000 MW opgesteld vermogen windenergie op land in 2020 mogelijk te maken.

Met vriendelijke groet,

NWEA

Stichting De Natuur- en Milieufederaties

Jaap Warners,
voorzitter

Siegbert van der Velde,
portefeuillehouder Energie

Stichting Natuur & Milieu

Greenpeace Nederland

Tjerk Wagenaar,
directeur

Sylvia Borren,
directeur